

Ознаки інфляції почали виявлятися із широким розповсюдженням грошей в економічному житті. За такими опосередкованими ознаками як стрімке зростання заробітної плати і цін є підстави стверджувати, що інфляція спостерігалась у Стародавній Греції (330 р. до н. е.) при завоюванні Олександром Великим Персії та в Стародавньому Римі (301р. до н. е.), коли Е. Діоклетіан встановив контроль за цінами на близько 1000 найменувань товарів.

Інфляція є тонке соціально-економічне явище, породжене диспропорціями виробництва в різних сферах ринкового господарства. Одночасно інфляція - одна із найбільш гострих проблем сучасного розвитку економіки практично всіх країн світу. [2]

Незалежно від стану грошової сфери товарні ціни можуть підніматися в наслідок змін в динаміці виробничої праці, циклічних і сезонних коливань, структурних зрушень в динаміці виробництва, монополізації ринку, державного регулювання економіки, введення нових податків, зміна кон'юнктури ринку, дія зовнішньо економічних зв'язків, стихійних лих і т.д. Отже, ріст цін викликається різними причинами. Але не всякий ріст цін - інфляція. [8]

Так ріст цін, пов'язаний з циклічними коливаннями кон'юнктури, неможна назвати інфляційним. По мірі проходження різних фаз циклу буде мінятися і динаміка цін. Їх підвищення в період буму і змінюється їх падінням в фазах кризи й депресії і знову ростом в фазі поживлення. Підвищення продуктивності праці, при інших незмінних умовах, повинно привести до зниження цін. Стихійні лиха не можуть бути причиною інфляційного росту цін. Так, якщо в результаті повені в якій-небудь місцевості зруйновані будинки, то, очевидно зростуть ціни на будівельні матеріали. Це буде стимулювати виробників будівельних матеріалів розширити пропозицію своєї продукції і по мірі насичення ринку ціни почнуть падати.

Головною формою прояву інфляції стало знецінення грошових знаків відносно вартості звичайних товарів, серед яких опинилося і золото, тобто падіння купівельної спроможності грошової одиниці. Якщо цей процес набуває затяжного характеру, то поглиблюється розрив між рівнем цін на внутрішньому ринку країни та на ринках інших країн і світовому ринку в цілому. Виникає знецінення національних грошей щодо іноземної валюти. Це призводить до зниження валютного курсу національних грошей, що теж є проявом інфляції. [7]

Існує багато причин, які призводять до інфляції. Аналізуючи інфляційні процеси в Україні, дослідники виділяють такі причини:

1. Науково-технічний прогрес не стоїть на місці, тому з роками технічне обладнання дорожчає і виникає потреба оновлювання виробництва. Відповідно, для цього потрібні додаткові кошти, це провокує подорожчання грошових ресурсів, а також підвищує інфляцію.

2. Занадто великі інвестиції в одні сектори економіки, а в інші – недолік інвестицій, призводить до зайвого виробництва одних товарів і до нестачі інших. Через це з'являються диспропорції в економічній системі, а також і в галузі грошового обігу.

3. Відсутність балансу між доходами та витратами. У цьому випадку з'являється дефіцит бюджету, який призводить до зростання грошової маси, через виготовлення нових грошових знаків.

4. Зростанням цін на імпортні товари та послуги, необґрунтованим встановленням валютного курсу.

5. Втратою зацікавленості у продуктивності праці; суттєвим скороченням інвестицій; надмірним розширенням тіньового сектору економіки.

Серед чинників та факторів інфляції в українській економіці слід назвати наступні:

- невиважена первинна емісія;
- структурні перекося у матеріальному виробництві та ціновій політиці;
- затратність економіки та непродуктивні витрати окремих виробництв;
- значна руйнація товаропродукууючої сфери та неефективність безготівкової системи розрахунків;
- від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі та неконтрольований експорт;
- доларизація економіки.

Наслідки інфляції складні і різноманітні. Найбільш її темпи сприяють росту цін і норми прибутку. Високий рівень інфляції перетворюється у серйозну перешкоду для виробництва. Обумовлює економічну і соціальну напруженість у суспільстві.

1) вона приводить до перерозподілу національного доходу і багатства між різними групами суспільства, економічними і соціальними інститутами. Є довільним та не підвладним прогнозуванню явищем.

2) високі темпи інфляції і різкі зміни структури цін ускладнюють планування (особливо довгострокове) фірм і домогосподарств. У результаті збільшується невизначеність і ризик ведення бізнесу. Нестабільність і недостатність економічної інформації також заважають складанню бізнес-планів.

Платою за це є ріст процентної ставки і прибутку. Інвестиції починають носити короткостроковий характер, знижується частка капітального будівництва в загальному обсязі інвестицій і підвищується питома вага спекулятивних операцій. У майбутньому це може привести до зниження добробуту нації і зайнятості. Ціни є головний індикатор ринкової економіки. Цінова інформація - головна для бізнесу. [8] У ході ж інфляції ціни

постійно міняються, продавці і покупці товарів усі частіше помиляються у виборі оптимальної ціни. Падає впевненість у майбутніх доходах, населення втрачає економічні стимули, знижується активність бізнесу.

У силу відсутності якісної інформації про ціни, підсилюється дезорієнтація суб'єктів ринкового господарства, знижується ефективність розміщення економічних ресурсів. У підприємств зростають витрати, зв'язані з потребою адаптуватися до постійних змін, заздалегідь готуватися до безлічі сценаріїв економіки завтрашнього дня. [5]

3) зменшується політична стабільність суспільства, зростає соціальна напруженість. Висока інфляція сприяє переходу до нової структури суспільства. Наслідок інфляції позначається через податкову систему. У такій ситуації прогресивне оподаткування в міру росту інфляції автоматично всі частіше зараховує різні соціальні групи і види бізнесу в усі більш заможні чи дохідні, не розбираючи: чи зріс дохід чи реально тільки номінально. Це дозволяє уряду збирати зростаючу суму податків навіть без прийняття нових податкових законів і ставок. Відношення бізнесу і населення до уряду природно погіршується.

4) відносно більш високі темпи росту цін у «відкритому» секторі економіки приводять до зниження конкурентноздатності національних товарів. Результатом буде збільшення імпорту і зменшення експорту, ріст безробіття і руйнування товаровиробників.

5) зростає попит на більш стабільну іноземну валюту. Збільшуються витік капіталів за кордон, спекуляції на валютному ринку, що у свою чергу прискорює ріст цін.

6) знижується реальна вартість заощаджень, накопичених у грошовій формі, підвищується попит на реальні активи. У результаті ціни на ці товари ростуть швидше, ніж змінюється загальний рівень цін. Прискорення інфляції підстобує ріст попиту в економіці, приводить до утечі від грошей. Фірмам і домогосподарствам приходиться здійснювати додаткові витрати на покупку реальних активів. [6]

7) змінюється структура, і зменшуються реальні доходи державного бюджету. Можливості держави для проведення експансіоністської фіскальної і монетарної політики звужуються. Зростають бюджетний дефіцит і державний борг. Запускається механізм їхнього відтворення.

8) в економіці, що функціонує в умовах неповної зайнятості, помірною інфляція, незначно скорочуючи реальні доходи населення, змушує його більше і краще працювати. У результаті повзуча інфляція є одночасно «платою» за економічний ріст і стимулом для нього. Дефляція, навпроти, приводить до зниження зайнятості і завантаження виробничих потужностей.

9) в умовах стагфляції високий рівень інфляції сполучається з великим безробіттям.

Як бачимо, інфляція є дуже небезпечною для економіки, порушуючи макроекономічну стабільність. Тому антиінфляційна державна політика займає одне з головних місць серед засобів державного регулювання економіки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник/ За ред. В.Д. Базилевича. - К.: Знання, 2004. - 851 с.
2. Башнянин Г.І. Національна і реальна інфляція. // Фінанси України. - 1997. - №10. - с. 19.
3. Гальчинський А.С. Особливості інфляційного процесу в Україні file: // Трибуна. - 1994.
4. Гальчинський А.С. Єщенко П. Основи економічної теорії. - Київ: Либідь, 1995.
5. Заблоцький Б.Ф. - Розміщення продуктивних сил України. Національна макроекономіка: Підручник. - К.:2003. - 368 с.
6. Калетник І. В., Шульга В. М. Сучасні аспекти удосконалення управління грошовими потоками: Проблеми та перспективи соціально- економічного розвитку освіти в Україні: Монографія / за ред. професорів Денисенка М. П. та Мігус І. П. – ПП Чабаненко Ю.А. – Черкаси, 2014 – 242 с.
7. Ковальчук Т., Коваль М. Основні чинники інфляції в Україні // Економіка України. - 1996. - №3. - с. 31-40; №4.
8. Мочерний С.В., Довженко М.В. Економічна теорія: Підручник. - К.: Видавничий центр "Академія", 2004. - 856 с.
9. Савчук М. Інфляція в Україні: витоки і сучасний стан // Економіка України. - 1994. - №2.

Фльорчук Л.

Науковий керівник – доц. Грушко В.С.

МОЛОДЬ ТА ПОЛІТИКА: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ УКРАЇНИ

Політика є засобом регулювання суспільного життя, тому у процесі політичної діяльності реалізуються інтереси різних груп людей: економічні, культурні, духовні, релігійні. Оскільки у демократичному суспільстві кожна людина має можливість включитись у політичне життя суспільства, то вирішальним чином від її активності залежить, як буде розвиватися соціум. Політика може мати вирішальний вплив або на прискорення, або на уповільнення соціального економічного розвитку суспільства, а значить і на становище, і соціальний статус членів суспільства. У той же час, далеко не всі у повній мірі усвідомлюють зв'язок між власною громадянською активністю і тим як здійснюється політика у власній країні. Особливе місце у цих процесах відіграє молодь, яка завжди виступає як найбільш пасіонарна частина суспільства і найбільш зацікавлена у прогресивних змінах. Ця тема є досить актуальною, оскільки лише молодь може суттєво активізувати